

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ

Греков Іван Олександрович, студент факультету економіки, менеджменту і

Жуковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри комерційного права Київського національного торговельно-економічного університету *Сударенко О.В.*

Складність податкових відносин, не завжди чітко нормативно-правове регулювання останніх супроводжується виникненням податкових конфліктів, які згодом переходять у податкові спори.

У науковій літературі питанню регулювання податкових спорів приділено багато уваги, зокрема, можна виділити таких науковців, які досліджували це питання: Кучерявенко М.П., Трофімова Л.В., Свириденко В.М., Кіценко В.С. та ін. Проте багато питань залишаються недослідженими, а деякі висновків представників науки фінансового права носять дискусійний характер, що і зумовлює необхідність проведення нових досліджень у зазначеній сфері.

Основу правового регулювання податкових спорів складають норми Конституції України, зокрема, ст. 55, яка передбачає, що кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Після роз'яснення такого питання, як правове регулювання податкових спорів, особливу увагу приділяють аналізу ст. 20 Податкового кодексу України (далі — ПК України), яка закріплює права контролюючих органів, ст. 56 ПК України, що визначає порядок оскарження рішень контролюючих органів. [2]

Як правило, податковий конфлікт, а згодом і податковий спір, виникає з приводу оскарження рішень контролюючих органів. Відповідно до пп. 14.1.7 п. 14.1 ст. 14 ПК України, оскарження рішень контролюючих органів — оскарження платником податку податкового повідомлення — рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого

Рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені цим кодексом за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку.

Однією з перших проблем, яка виникає при дослідженні податкових спорів, є розмежування понять «податковий конфлікт» та «податковий спір». На нашу думку, поняття «податковий конфлікт» ширше ніж «податковий спір». «Податковий спір» — це податковий конфлікт, якому надають процесуально-правовий характер.

З огляду на складність податкових відносин, податкові спори можуть виникати в різних сферах та з різних підстав, як з ініціативи платника податків, шляхом оскарження рішень контролюючих органів, так і з ініціативи контролюючих органів.

Другою проблемою, є визначення структури податкового спору. З огляду на те, що податковий спір виникає з податкового конфлікту, варто порівняти структуру податкового конфлікту та податкового спору. Так, Кіценко В.С., дослідивши структуру податкового спору, зазначає, що вона є юридичною конструкцією, зовнішнім вираженням правової сутності податкового спору і до структурних елементів відносить сторони, предмет та підставу. [4, с. 460-

Водночас, Свириденко В.М., при дослідженні структури податкового конфлікту, як більш ширшого поняття, дає розширений перелік структурних елементів податкового конфлікту. Зокрема, суб'єктів конфлікту, його предмет, об'єкт, суб'єктивну та об'єктивну сторони. [3, с. 19]

На наш погляд, для структури податкового конфлікту є більш характерним наявність таких елементів, як суб'єкт, об'єкт і предмет податкового конфлікту.

Третьою проблемою при дослідженні податкового спору є дослідження способів вирішення податкових спорів. Податкові спори можуть бути вирішені

у досудовому (адміністративному) та судовому порядку. Більшість податкових спорів, на сьогодні, вирішується в судовому порядку. Тому, одним з основних завдань є необхідність забезпечення ефективного вирішення податкових спорів у досудовому порядку. Необхідно відмітити, що якщо податковий спір виникає з питань неоднозначного трактування прав і обов'язків платника податків чи контролюючого органу, такі спори вирішуються на підставі принципу презумпції правомірності рішення платника податку. [2, пп. 4.1.4, п. 4.1 ст. 4]

Отже, дослідження правового регулювання податкових спорів з метою їх зменшення та ефективного вирішення є важливим напрямком діяльності як науковців, так і податкових органів.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України — 1996 — № 30 — Ст. 141.
2. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України — 2011 — № 13-14, № 15-16, № 17 — Ст. 112.
3. Свириденко В.М. Структура податкового конфлікту та внутрішнє упорядкування його складових // Фінансове право. — 2011. — № 2 (16). — С. 18-21.
4. Кіщенко В.С. Поняття та структура податкового спору як виду правового спору // Форум права. — 2010. — № 4. — С. 458—461 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://scholar.lib.ru/soc/sci/journals/FP/2010_4/10kischenko.pdf